

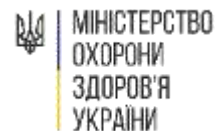
Аудит ресурсів системи надання послуг у сфері психічного здоров'я

ТИ ЯК?

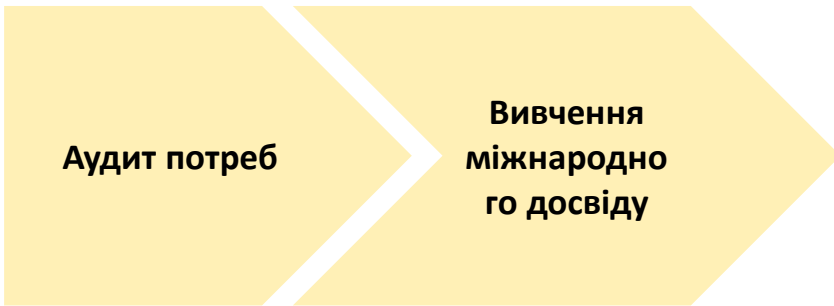
Всеукраїнська програма ментального здоров'я за ініціативою Олени Зеленської

European Region

1 Базуючись на потребах, що були виявлені

2 Беручи найкращі світові практики для наших потреб

4 Ми сформуваємо бачення цільової системи

5 Запропоновано швидкі проекти для найчутливіших прогалін

6 Довгострокові кроки для фундаментальної зміни системи

3 Ґрунтуючись на наявних ресурсах та фіксуючи прогалини

Вже створено багато програм та послуг

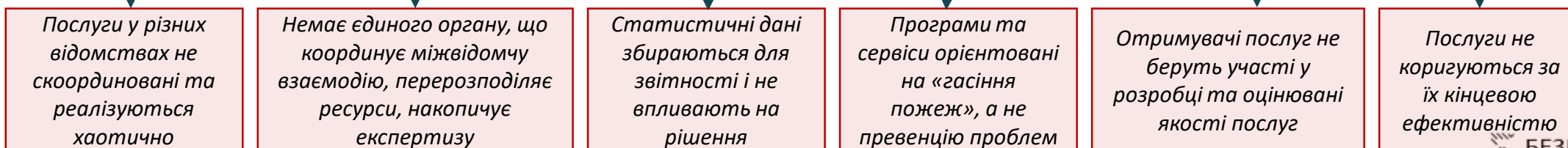
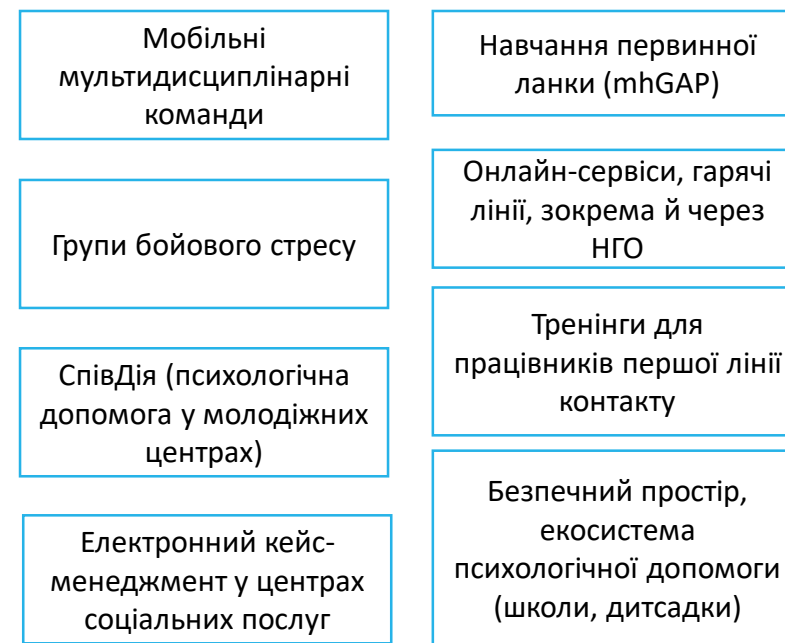

...але немає системи

Система визначається

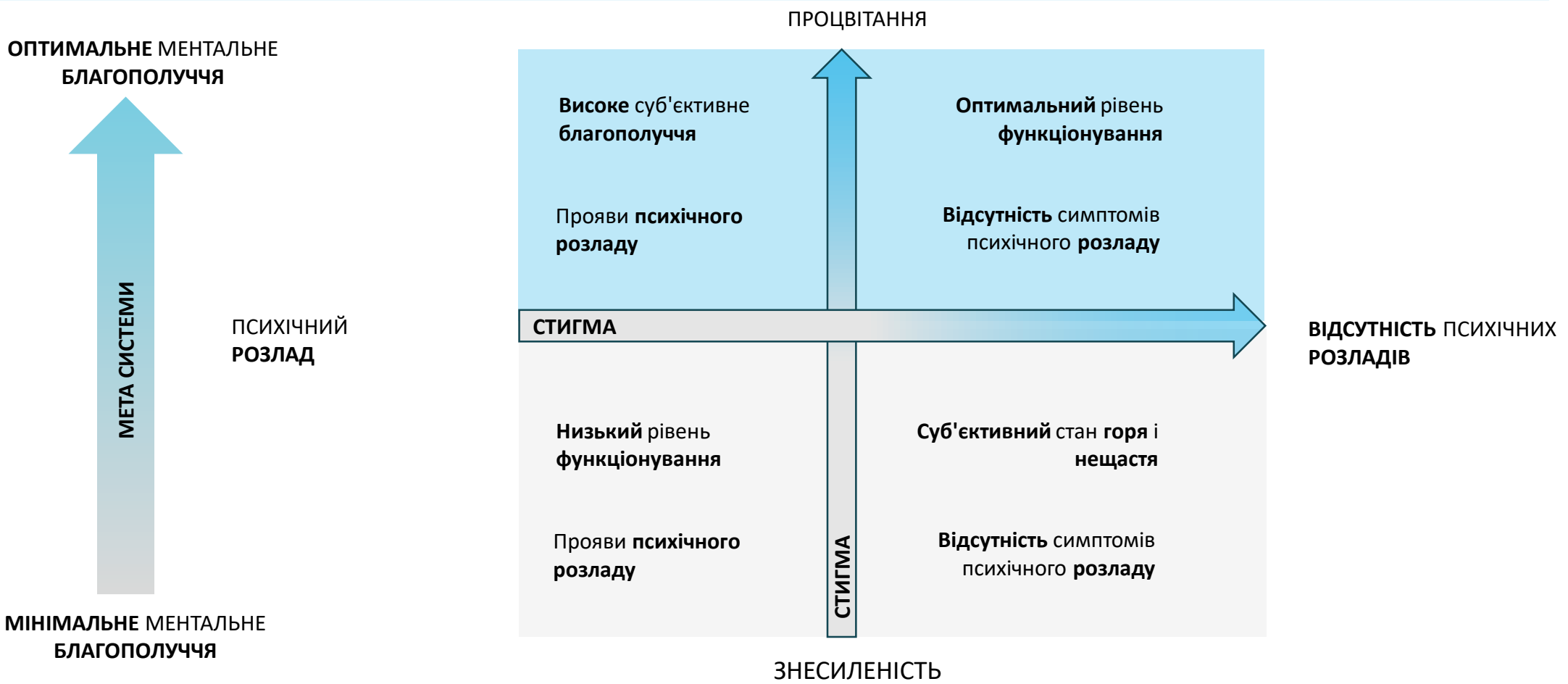
- **Взаємозв'язками та взаємодією** елементів
- **Правилами** поведінки
- Єдиною **метою** та спільним **результатом**
- Функціоналом на базі **вхідних даних**
- **Зміною** поведінки при надходженні керуючих впливів

Створюються нові програми та послуги

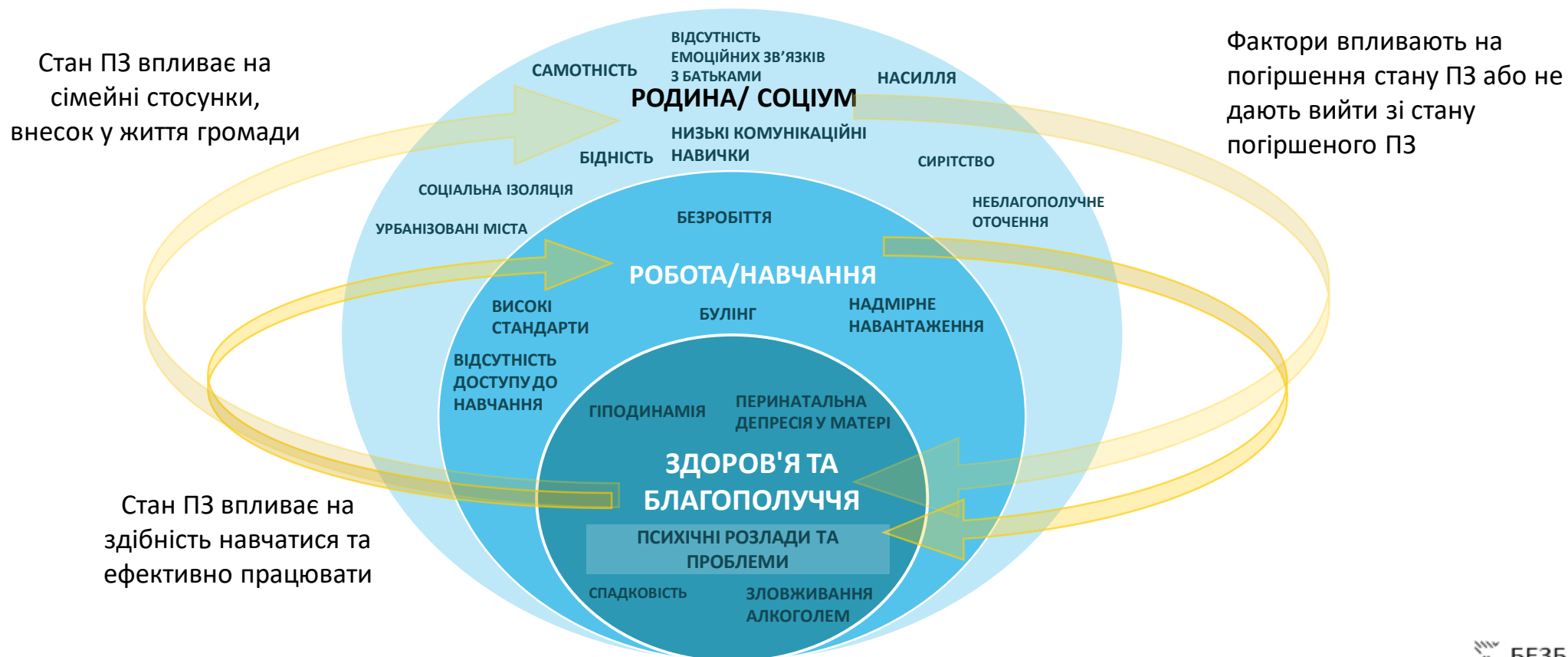
МЕТА СИСТЕМИ – ПРОЦВІТАННЯ І ПРОДУКТИВНІСТЬ КОЖНОЇ ЛЮДИНИ, А НЕ ТІЛЬКИ ВІДСУТНІСТЬ РОЗЛАДІВ

Психічне здоров'я – це стан психічного благополуччя, що дозволяє людям справлятися зі стресовими ситуаціями у житті, реалізовувати свій потенціал, успішно вчитися і працювати, і навіть робити внесок у життя суспільства.

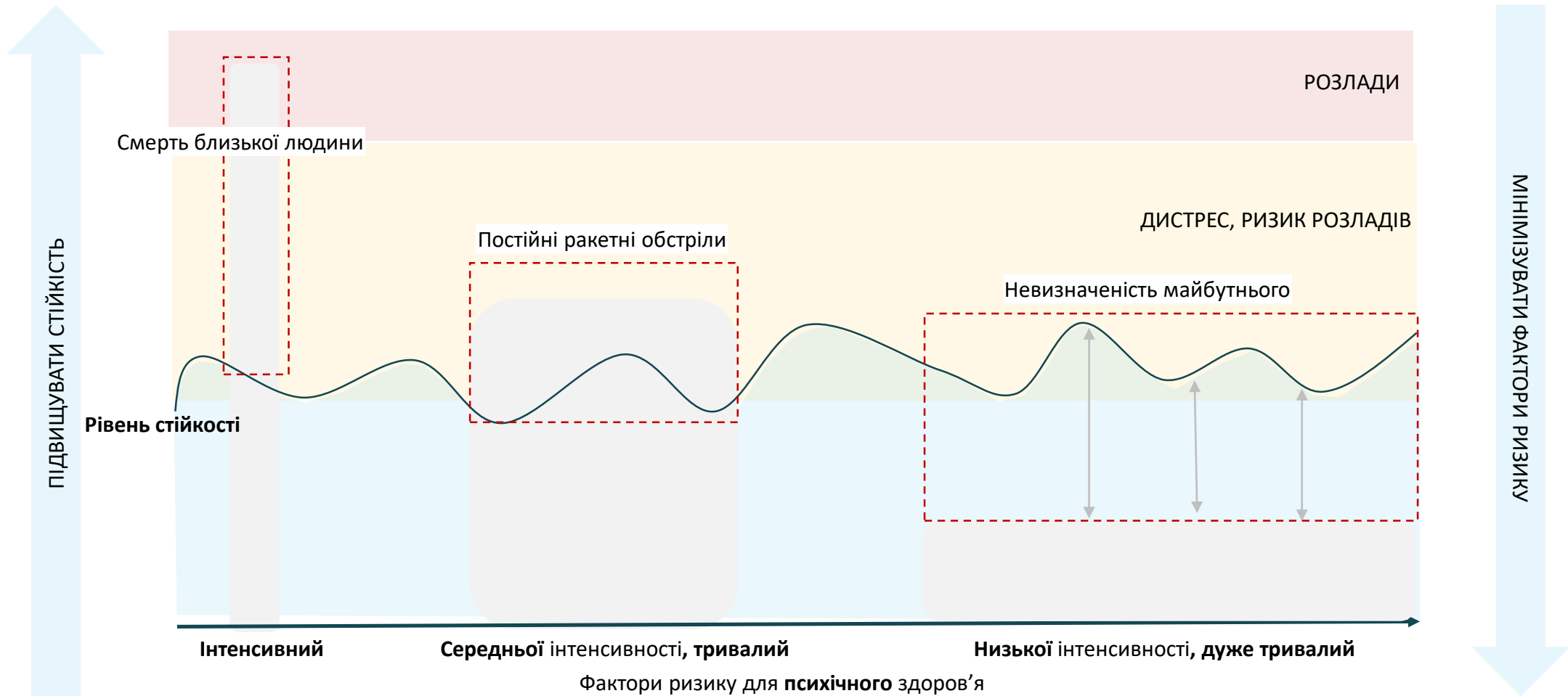

Психічні захворювання та психічне здоров'я: модель двох континуумів протягом усього життя (адаптовано з Keyes, 2010)

Неможливо впоратися з **соціальними та професійними труднощами**, нехтуючи питаннями **психічного здоров'я**
Неможливо впоратися з **проблемами психічного здоров'я**, нехтуючи **соціальними та економічними детермінантами**
Лише скоординовані дії дозволять **розірвати порочне коло**

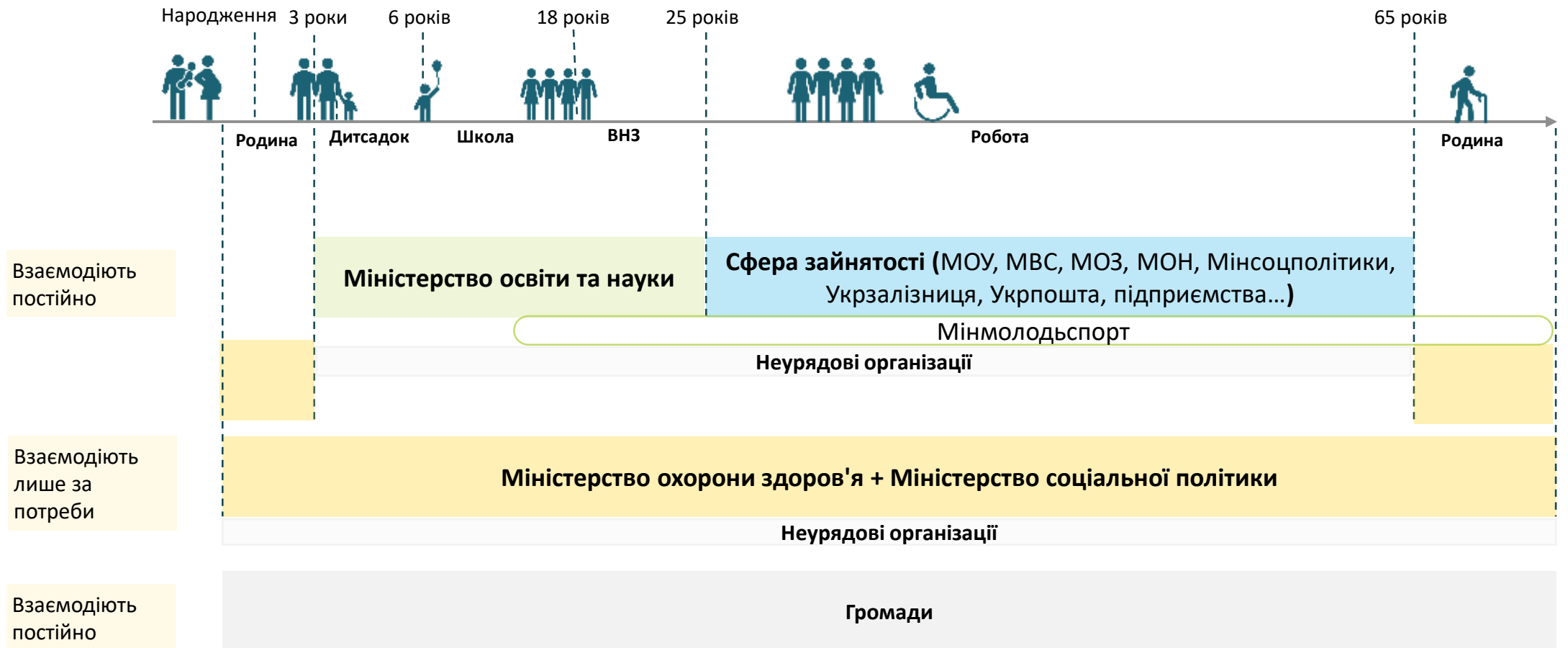
ПРИРОДНИЙ РІВЕНЬ СТІЙКОСТІ ДО СТРЕСУ НЕ МОЖЕ ВИТРИМАТИ ВИКЛИКИ ВІЙНИ, СИСТЕМА МАЄ ДОПОМОГТИ ЗБЕРЕГТИ ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я

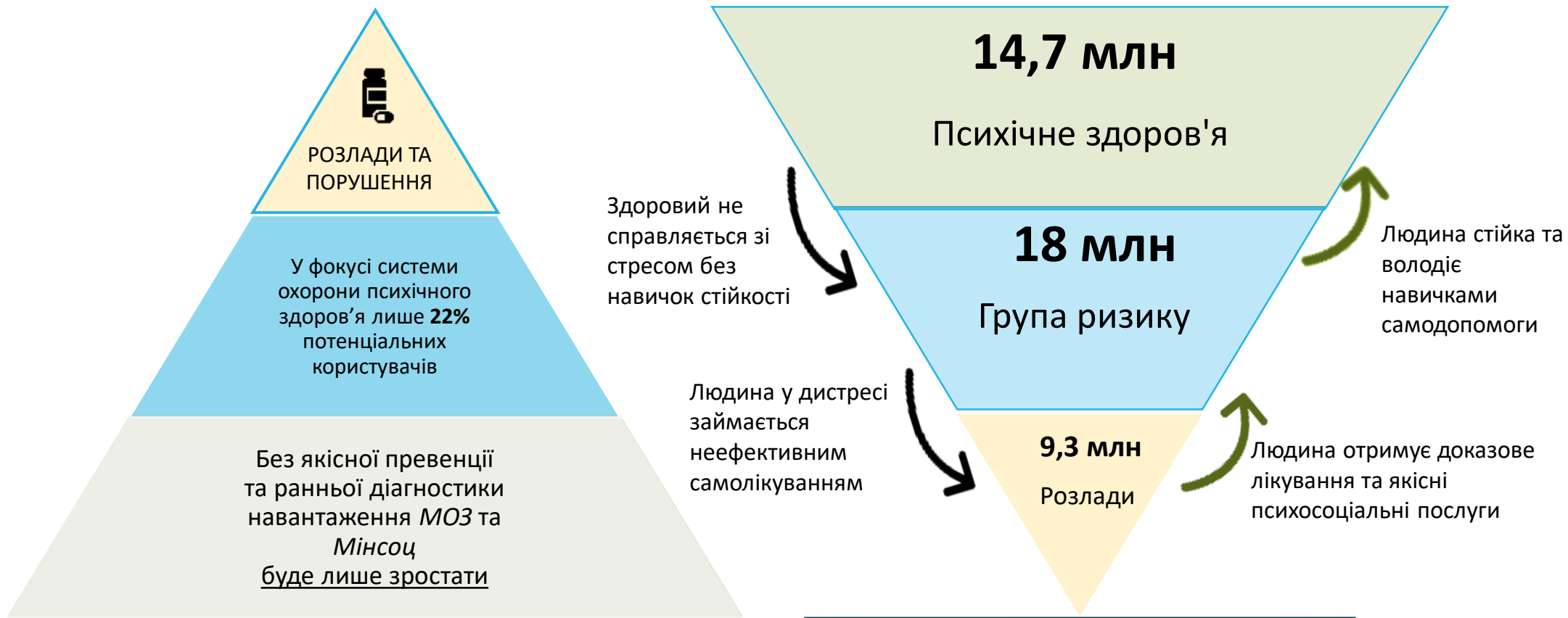
Через війну збільшення кількості факторів ризику, передусім інтенсивних, погіршить співвідношення Розлади-Дистрес-Психічне здоров'я

Необхідно інвестувати у роботу з факторами ризику та розвиток стійкості (резильєнтності)

КРИТИЧНО ВАЖЛИВО СПРЯМУВАТИ ОСНОВНІ ЗУСИЛЛЯ НА РОЗВИТОК НАВИЧОК СТІЙКОСТІ, ЯКІСНОГО СКРИНІНГУ ТА ДОСТУПНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

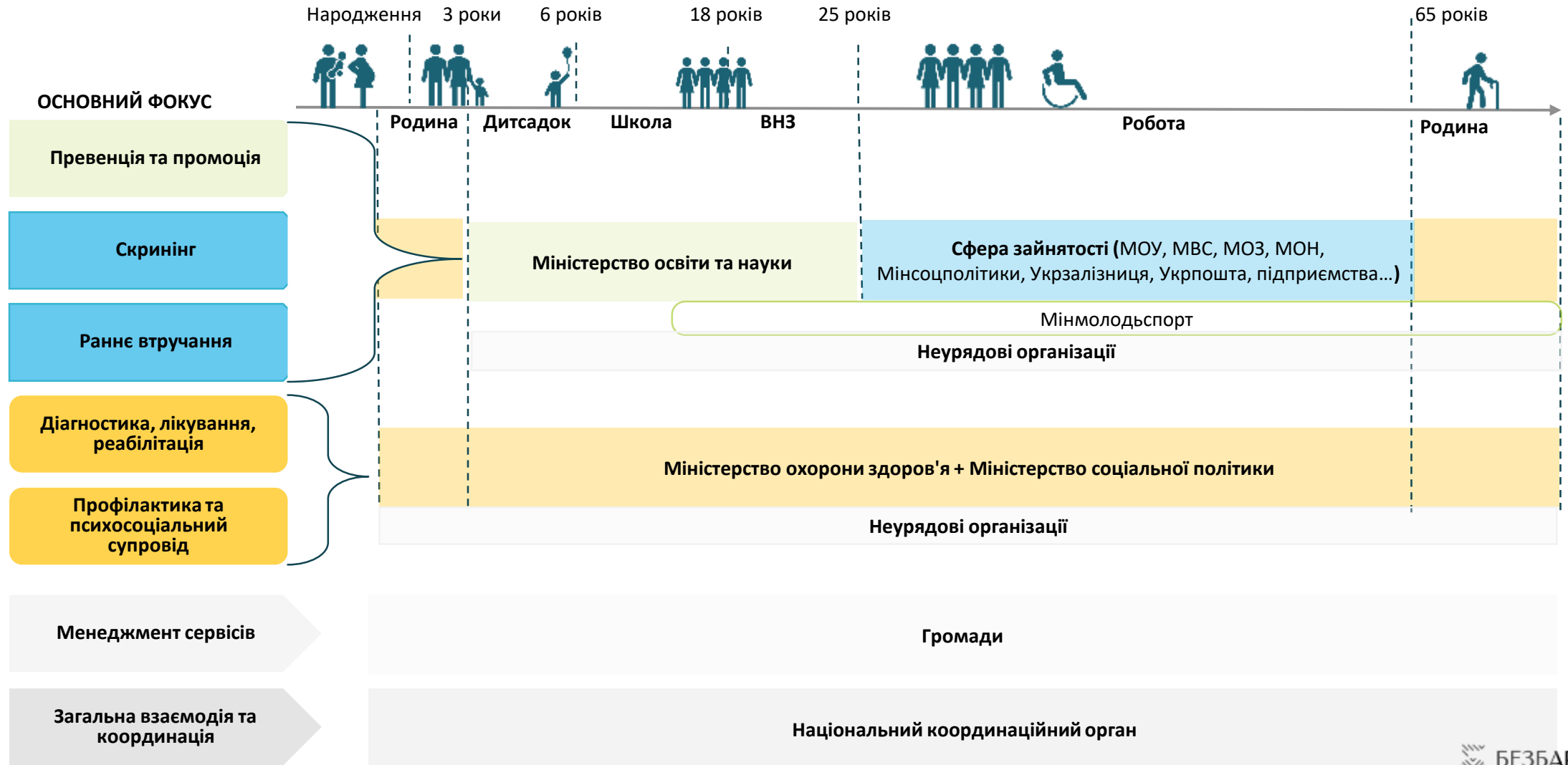
ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я МАЄ БУТИ У ФОКУСІ КОЖНОГО З МІНІСТЕРСТВ, ЩОБ ЗБАЛАНСУВАТИ НАВАНТАЖЕННЯ

Для досягнення **балансу** система має надавати **достатньо сервісів на всіх рівнях допомоги**

ФУНКЦІЇ МАЮТЬ ВИКОНУВАТИСЬ ВІДПОВІДНО ДО КОМПЕТЕНЦІЇ ТА АУДИТОРІЇ, З ЯКОЮ КОНТАКТУЄ ЦОВВ

НАЯВНИХ РЕСУРСІВ НЕДОСТАТНЬО ДЛЯ НАВАНТАЖЕННЯ, ЩО ЗРОСТАТИМЕ

	МОЗ	Мінсоц-політики Мінекономіки*	МОН	МВС / ДСНС	Мін-оборони	Мін-ветеранів	Мін-реінтеграції	Мін-молоді та спорту	МКІП	Мінцифри	Громади
Послуги (НПА, інфраструктура)	⚠	✖	⚠	✓ / ✓	⚠	⚠	✖	-			
Персонал	Чисельність	✓	⚠	⚠	⚠ / ⚠	⚠	-	-			
	Навчання	⚠	✖	⚠	✓ / ⚠	⚠	-	-	⚠		
	Е-послуга, Е-кейс-менеджмент	⚠	✖	✖	✓ / -	-	⚠	-			
	Перенаправлення, взаємодія, координація	✖	✖	✖	✓ / ✓	⚠	⚠	-	⚠		
Якість	Дані, система оцінки надавачів послуг	⚠	⚠	⚠	⚠ / ✖	-	✓	-			
	Залучення клієнта	✖	✖	✖	⚠ / ⚠	-	✖	-	✖		✓

Інформаційні кампанії

Цифрові рішення

Дизайн та менеджмент сервісів

✓ Достатньо

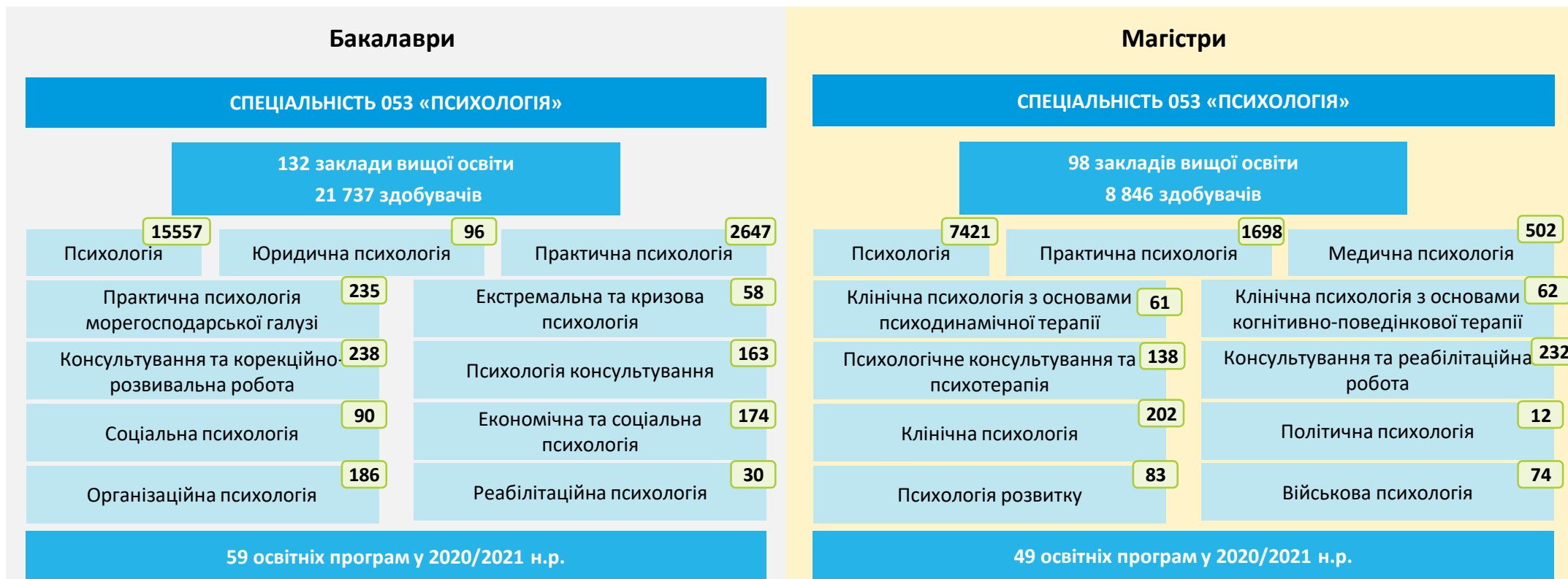
⚠ Є, але недостатньо для потреб

✖ Відсутні

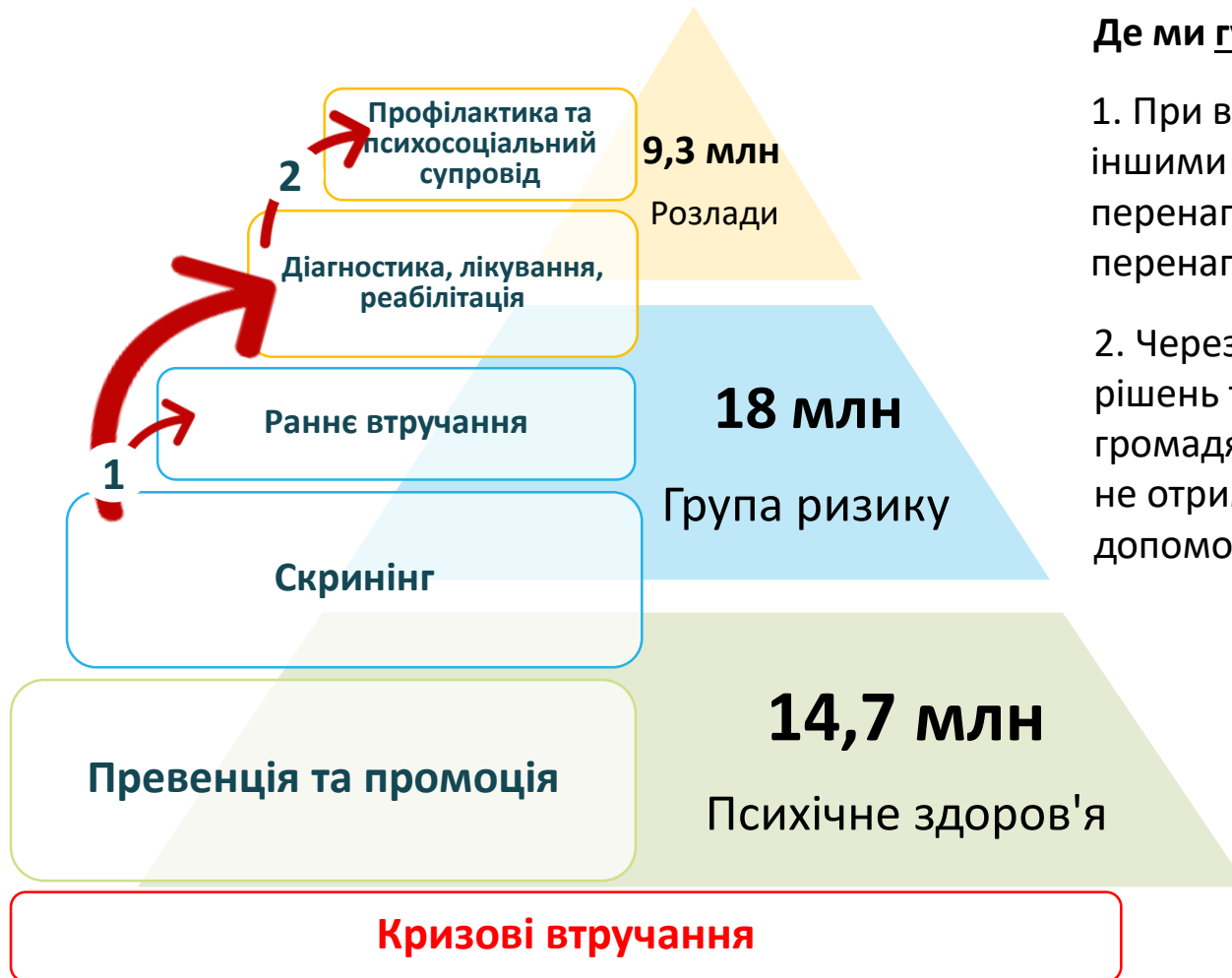
⬜ Впроваджуються зміни

* - соціальні послуги також в центри зайнятості (Мінекономіки)

- ✓ Професійні стандарти фахівців та спеціалізації для секторів (Мінсоцполітики, МОН, МОЗ, МВС тощо).
- ✓ Навчання, підвищення кваліфікації, супервізія в рамках доказових методів діагностики та консультування.
- ✓ Обов'язкове ліцензування для тих, чиї послуги реімбурсуються.
- ✓ Чіткий маршрут для наявних фахівців, студентів для адаптації до нових вимог.
- ✓ Реєстр фахівців у сфері психічного здоров'я, доступний для всіх.
- ✓ Прийняття рішень узгоджено: ЦОВВ + професійні асоціації.

- В Україні 336 закладів вищої освіти, з них **132 заклади (39,2%) здійснюють підготовку бакалаврів психології та 98 (29%) – магістрів психології.**
- У надзвичайно широкому колі освітніх програм **відсутні уніфіковані стандарти до результатів навчання**, що дає право на отримання визначеної освітньої кваліфікації психолога.
- **Відсутність механізму наповнення освітніх програм та їх дублювання** (напр. «Економічна та соціальна психологія» VS «Соціальна психологія»).
- Лише в 2021 році випущено понад 8,8 тисяч магістрів психології України, що **потенційно в місяць можуть надати 707 тисяч консультацій.**
- **Відсутність механізму відслідковування працевлаштування фахівців**, які здобули освіту за кошт держави, та їх працевлаштування.
- Необхідність **перегляду освітніх програм** та їх наповнення відповідно до сучасних стандартів.

Де ми губимо людину?

1. При виявленні проблеми фахівці не знають надавачів з іншими функціями, не мають алгоритмів перенаправлення, не відстежують результат перенаправлення

2. Через відсутність кейс-менеджменту, єдиних цифрових рішень та налагодженої взаємодії між надавачами громадяни з високим та дуже високим рівнем потреби не отримують комплексною мультидисциплінарної допомоги

ЗАКОНОДАВЧІ ТА ПІДЗАКОННІ АКТИ, ЯКІ ТИМ ЧИ ІНШИМ ЧИНОМ ТОРКАЮТЬСЯ ПИТАНЬ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ

Закони України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про громадське здоров'я»	Закони України «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу із сім'ями, дітьми та молоддю»	Кодекс цивільного захисту України
Закон України «Про психіатричну допомогу»	Закони України «Про охорону дитинства», «Про основні засади молодіжної політики»	Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»
Закони України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»	Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту»	Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»
Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року	Стратегія державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року	Закон України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»

Психічне здоров'я у сучасному законодавстві має фрагментарний і несистемний характер, регламентація діяльності фахівців децентралізована

ТЕХНІЧНА РОБОЧА ГРУПА З ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ

Координується ВООЗ спільно з Міжнародним медичним корпусом та МОЗ.

Зараз об'єднує майже 300 партнерів, які надають різні послуги у сфері психічного здоров'я, а саме:

- гарячі лінії – 7
- онлайн-сервіси – 30
- мобільні бригади – 11
- психологічний супровід – 78
- перша психологічна допомога – 43
- підтримка працівників та волонтерів – 15
- супровід під час горювання – 17
- психологічна підтримка вчителів – 20

- ✓ **Системотворче нормативне врегулювання** питань психічного здоров'я
- ✓ **Поліпшення доступності послуг** для широких верств населення (наближення послуг до отримувачів, розширення спектру послуг, що надаються наявними у громаді службами, врахування всіх «дотичних» послуг, що впливають на якість життя і психічне здоров'я (освіта, робота, фінанси, дозвілля тощо)))
- ✓ **Створення реальних механізмів міжгалузевого співробітництва** (між галузями (МОЗ і Мінсоцполітики; Міноборони, МВС і Мінветеранів тощо) та з неурядовим сектором), **координація складових системи**
- ✓ **Належний розподіл ресурсів та заохочення їх оптимального використання** (не нарощування кількості служб і послуг, а їх реінжиніринг)
- ✓ **Фокус на розвитку людських ресурсів**, що враховує потреби як постачальників послуг, так і отримувачів (професійний розвиток персоналу, «прокачування» дотичних служб)
- ✓ **Розроблення та впровадження стратегій визначення потреб, моніторингу та оцінки** програм у сфері психічного здоров'я, участь отримувачів послуг у плануванні, реалізації та моніторингу
- ✓ **Цифровізація послуг і бізнес-процесів** для зменшення навантаження на постачальників послуг (обмін інформацією між Реєстрами, бази даних, банки документів, бібліотеки методик, платформи і додатки самодопомоги)
- ✓ **Заохочення дослідницьких ініціатив** у сфері психічного здоров'я та суміжних сферах

Людиноцентричний підхід на всіх етапах (надання цілісної, біопсихосоціальної чи інтегративної допомоги, яка відповідає потребам і цінностям людей, яка ставиться до людей з гідністю, повагою та співчуттям, надає їм можливості та пропонує вибір, залучення та партнерський підхід)